

den glædelige Forandring heri. Medens tidligere Rigsdagen, navnlig Folkethinget, var nærvæd at blive betragtet fra Ministerbordet som en Clique, der stod udenfor Folket og vilde noget Andet end Folket, saa siger nu den høitærede Justitsminister, at det Bestemmende for ham i denne Sag vil være, om de Mænd, som her ere tilstede fra Landets forskjellige Egne, finde, at Sagen har saa meget for sig, at den bør fremmes og bringes tilende. Det, der iøvrigt nærmest gav mig Anledning til at begjære Ordet, var den høitærede Ministers Bemærkninger med Hensyn til en Yttring fra mig angaaende Embedsmændene som Forligsmæglere. Den ærede Minister maa der have misforstaaet mig noget. Endeel af, hvad jeg vilde have anført, har allerede en foregaaende Taler gjort opmærksom paa, og det skal jeg ikke gjentage. Jeg yttrede, at det efter min Formening bidrog til, at Parterne vare noget tilbageholdende i deres Udtalelser og derfor ansaae jeg det overhovedet lidet heldigt, at Embedsmænd fungerede som Forligscommissairer, men jeg har paa ingen Maade tænkt paa at udelukke dem fra Valg. Det fremgaaer ogsaa af Forslaget; der er ikke et Ord deri, som forhindrer de paagældende Forstandereffaber eller Amtsraad fra at vælge Embedsmænd til Forligscommissairer, og ved denne Yttring tænkte jeg ogsaa nærmest paa de Embedsmænd, der nu have med Forligelsesvæsenet at gjøre, navnlig Amtmanden og Herredsfogden, og med Hensyn til den Sidste har den ærede Justitsminister jo ogsaa fundet, at de Betænkkeligheder, der kunde være imod, at han havde disse Forretninger, vare særdeles vel begrundede. Vi have ikke i § 2 sagt Noget med Hensyn til de Mænds Qualification, som vedkommende Amtsraad skulde vælge til Forligscommissair; jeg skal ikke negte, at denne Indvending forekom mig noget besynderlig, og det vilde efter min Formening tage sig underligt ud at foreskrive en Institution som Amtsraadet, at det skulde vælge „ophlyste og retskafne“ Mænd, det er noget, som jeg ialtsald tror vilde være aldeles overflødig; jeg er overbevist om, at der fra den Side ikke er den allermindeste Fare. Den høitærede Minister har omtalt forskjellige Mangler ved Lovforslaget, og da jeg haaber,

at det ærede Thing vil bifalde Ministerens Ønske om, at der bliver nedsat et Udvalg, saa vil der jo ved den Leilighed være Anledning til at tage de forskjellige Bemærkninger under nøieste Overveielse. Der er kun et Punkt, jeg skal tillade mig endnu at berøre, det er med Hensyn til Protokolførerne. Den ærede Minister har anført, at i Kjøbstæderne er det Bysskriveren, som skal føre Protokollen. Ja, det er ganske rigtigt, der staaer i Loven af 10de Juli 1795, at Bysskriveren skal føre Protokollen, men hvor jeg har været tilstede ved Forligelsescommissationer i Kjøbstæderne, har jeg aldrig seet Noget til Bysskriveren. Jeg troer, at de vedkommende Forligsmæglere let vilde enes om, hvem af dem der skulde føre Protokollen; men jeg indrømmer forøvrigt Rigtigheden af, at derom blev taget en Bestemmelse i Lovudkastet.

Talein: Den ærede Forslagsstiller udtalte, at dette Forslag var saaledes, at det ikke behøvede nogen synderlig Motivering. Uden videre at modsigte ham med Hensyn til det Væsentlige af Forslaget forekommer det mig dog, at der er mange vigtige Spørgsmaal, som maatte klares, inden vi tage den Beslutning at gaae videre i denne Sag. Det første Spørgsmaal, jeg maa forelægge mig, førend jeg bestemmer mig til at understøtte et Lovforslag, der gaaer ud paa at ophæve en Institution, eller idetmindste foretage betydelige Modificationer ved en Institution, der har bestaaet i en lang Række af Aar, og virket saa overordentlig heldigt, er, om den for Dieblicket virkelig er organiseret paa en saa utilfredsstillende Maade, at man skulde sætte noget Nyt istedetfor. Jeg mener nu, at det af de offentliggjorte Beretninger om de Sager, som ere foretagne for Forligelsescommissationerne, allerede i og for sig fremgaaer, at de virke med et særdeles stort Held. Visnok kan man ikke i saa Henseende komme til nogen fast begrundet Dom uden at sammenligne de Resultater, hvortil vi hertilands ere komne, med Resultaterne i andre Lande, hvor en Indretning af omtrent samme Bestaafenhed, som den nu foreslaaede, bestaaer. Men Data til en saadan Sammenligning fattes. Jeg skulde derfor ansee det for at være af den allerstørste